

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
AZƏRBAYCAN DİLLƏR UNİVERSİTETİ

TƏLƏBƏ ELMİ CƏMİYYƏTİNİN

**ÜMUMMİLLİ LİDER HEYDƏR ƏLİYEVİN
ANADAN OLMASININ 94-cü İLDÖNÜMÜNƏ
VƏ AZƏRBAYCAN DİLLƏR UNİVERSİTETİNİN
YARADILMASININ 80 İLLİYİNƏ
HƏŞR OLUNMUŞ İLLİK KONFRANSININ
MƏRUZƏLƏRİNİN**

TEZİSLƏRİ

**II
hissə**

Bakı - 2017

seçkilərində namizəd olan Menem, ilk turda səslərin 24.5%-ni alaraq 1-ci oldu. Lakin, may ayında keçiriləcək ikinci turun əvvəllərində məsləhətçilərinin xəbərdarlığı ilə ağır bir məğlubiyyətə uğrayacağını düşünərək namizədliyini geri çəkdi. İkinci turun ləğv edilməsi ilə Nestor Kirchner prezident seçildi.

Regionşünaslıq və beynəlxalq münasibətlər
Tağıyev Rəşid Rövşən oğlu, qrup: 154
Elmi rəhbər: t.ü.f.d. Bəhmən Əliyev

Nehru hökumətinin iqtisadi islahatları

Hindistanın müstəqilliyin ilk illərində baş nazir Cavarlar Nehru rəhbərlik etdiyi Plan Komissiyası beşillik (il beşillik 1952-1956-cı illər) planları qəbul etmişdi. Bu planlara əsasən iqtisadiyyatda dövlət sektorunun rolunun artırılması, bu siyasətin sənaye və infrastruktur sahələrində gücləndirilməsi xətti yeridilirdi. Planda kənd təsərrüfatı və sənaye məhsullarına dövlət nəzarəti, dövlət və şəxsi sektora investisiyaların yatırılması, dövlət sektorunda pul mənbələrinin idarəsi, vergilərin toplanması və s. məsələlər əksini tapırdı.

İkinci (1956/57-1960/61) və üçüncü (1961/1962-1965/1966) beşillik planlarda ölkənin sənayeləşdirilməsi məsələləri əksini tapmış, iqtisadi inkişafda dövlət kapitalizmi siyasəti önə çıxmışdı.

Dövlət kapitalizmi siyasətinin yürüdülməsi və dövlət sektorunun yaradılması ölkənin iqtisadi inkişafının sürətləndirilməsinin əsas vasitəsinə çevrilmişdi. İslahatlar çərçivəsində dövlət sektorunun yaradılması təkcə hind cəmiyyətinin sosial-iqtisadi mahiyyətini dəyişmədi, eyni zamanda sahibkar kapitalizminin inkişafına gətirib çıxardı.

Hindistanın iqtisadi inkişafı ayrı-ayrı dövrlərdə müəyyən xüsusiyyətləri ilə bir-birindən fərqlənir. Hindistanın müstəqillik əldə etdiyi ilk 10 illik **“sabitləşmə dövrü”** adlanır. Bu mərhələdə ölkədə təsərrüfat mexanizminin əsasları formalaşdı.

Müstəqillik əldə edilməsilə qeyri-iqtisadi məcburiyyət və ticarət vasitəsilə ayrı-ayrı sahələrə qoyulan kapital vasitəsilə Britaniyanın siyasi nüfuz dairəsinin genişlənməsinə son qoyulmuşdur. Bu mərhələdə mərkəzləşdirilmiş planlaşdırılma ilə bazar əlaqələrinin genişləndirilməsi siyasəti əsas götürülmüşdür.

İkinci dövr ötən əsrin 50-ci illərin ortalarından 60-cı illərin ortalarındanak olan vaxtı əhatə edir. Bu dövr **“intensiv sənayeləşdirilmə”** dövrü kimi səciyyələnir. Burada mövcud istehsal münasibətlərinin yenidənqurulması, sərbəst bazar münasibətlərinin inkişafı, sərbəst bazar münasibətlərinin və xarici kapitalın məhdudlaşdırılması sahəsində müəyyən tədbirlər sistemi nəzərdə tutulurdu. İdeoloji cəhətdən bütün bunlar **“Sosialist cəmiyyəti”** qurulması şüarı altında həyata keçirilirdi.

Üçüncü mərhələ 1960-cı illərin ortalarından başlamışdır. Bu mərhələ ağır sənaye ilə kənd təsərrüfatı və xırda istehsal arasındakı qeyri mütənasibliyin ləğv edilməsi də problem kimi qarşıda qoyulmuşdu. Həmin illərdə **“yaşıl inqilab”** strategiyasını başlanğıcı qoyulmuşdur. Yoxsul kənd-kənd təsərrüfatına, xırda istehsala köməklik edilməsi barədə proqram qəbul edilmişdi. Bu dövrdə iqtisadi siyasətdə əsas məsələlərdən biri 1969-cu ildə bankların milliləşdirilməsi oldu. Beləliklə, sənayenin və xırda sahibkarlığın müdafiə edilməsi siyasəti və dövlət köməliyi sahibkarlıq bölməsində sabitliyin təmin edilməsinə səbəb oldu.

